

Οι Άνθρωποι & Το Περιβάλλον Έρευνα σε 27 χώρες

Xenia Kourtoglou, MSc.
Ιδρύτρια Focus Bari & Resilience Expert

Οι πηγές μου

- Ποσοτική Έρευνα σε 27 χώρες (κυρίως online)
- Πρώτο εξάμηνο 2023
- Ενήλικες Εθνικό Δείγμα 500-100 σε κάθε χώρα, συνολικό δείγμα 19.000
- Απόψεις, προσδοκίες, επιρροή της κλιματικής αλλαγής στις αγορές

- Συνεχής Πανελλαδική Έρευνα online
- Πλειάδα ερωτήσεων κοινής γνώμης, αγοραστικών συνηθειών, στοιχείων νοοτροπίας, στάσεων & θέσεων πάνω σε κοινωνικά θέματα, έκθεση στα ΜΜΕ...
- Ετήσιο δείγμα 8.500+

- Σχεδιάζονται και διεξάγονται 20+ έρευνες τον χρόνο
- Θέματα που απασχολούν την ελληνική κοινωνία, και αποτυπώνουν την κοινή γνώμη
- Άντρες & γυναίκες 16-64 χρόνων Πανελλαδικά /1000 άτομα ανά έρευνα

Συμμετέχουσες Χώρες

Αυστραλία

Αυστρία

Βραζιλία

Βουλγαρία

Καναδάς

Κολομβία

Γερμανία

Γαλλία

Φινλανδία

Ελλάδα

Ινδία

Ινδονησία

Ιρλανδία

Ιταλία

Ιαπωνία

Λιθουανία

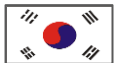

Μεξικό

Ολλανδία

Παναμάς

Πολωνία

Ρουμανία

Νότια Κορέα

Ισπανία

Ελβετία

Τουρκία

Ηνωμένο Βασίλειο

ΗΠΑ

www.irisnetwork.org/network

Τι θα δούμε

Οι Απόψεις / Προοπτικές για το Κλίμα

Ο Αντίκτυπος στις Αγοραστικές
Αποφάσεις

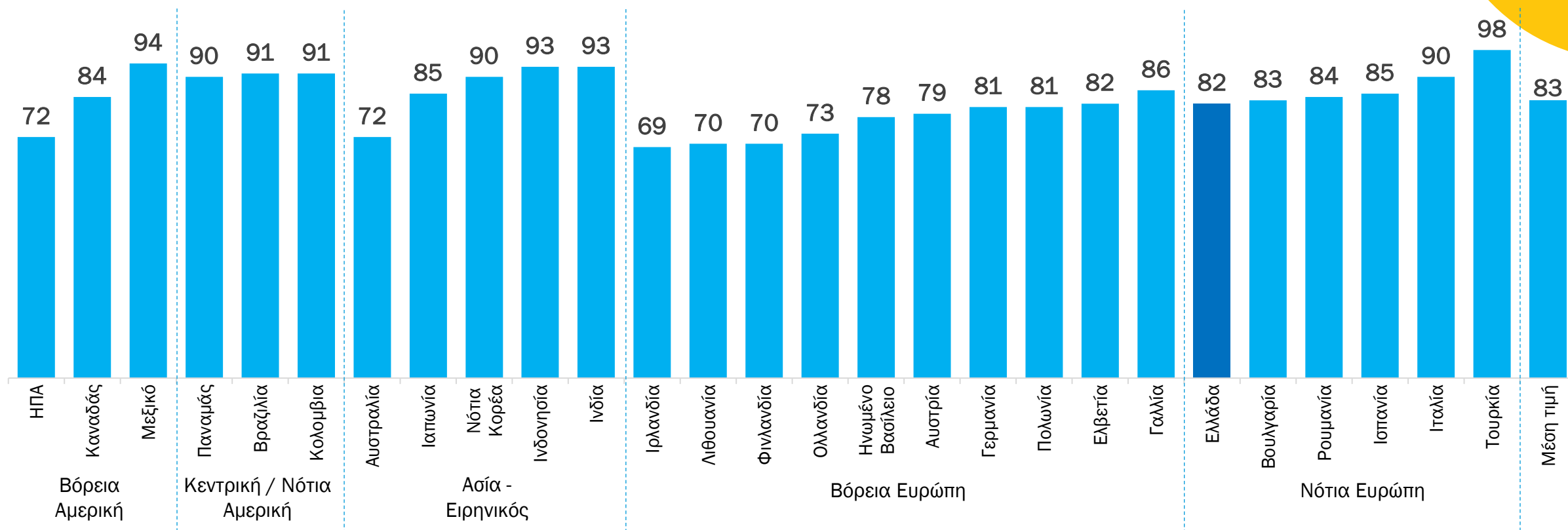
Επικέντρωση στην Ελλάδα

Οι Απόψεις & Προοπτικές για το κλίμα

Ανησυχία για την Κλιματική Αλλαγή

Ερ. «Πόσο ανησυχείτε για την κλιματική αλλαγή;»

% Ανησυχούν πολύ / αρκετά

Η κλιματική αλλαγή είναι σοβαρό πρόβλημα;

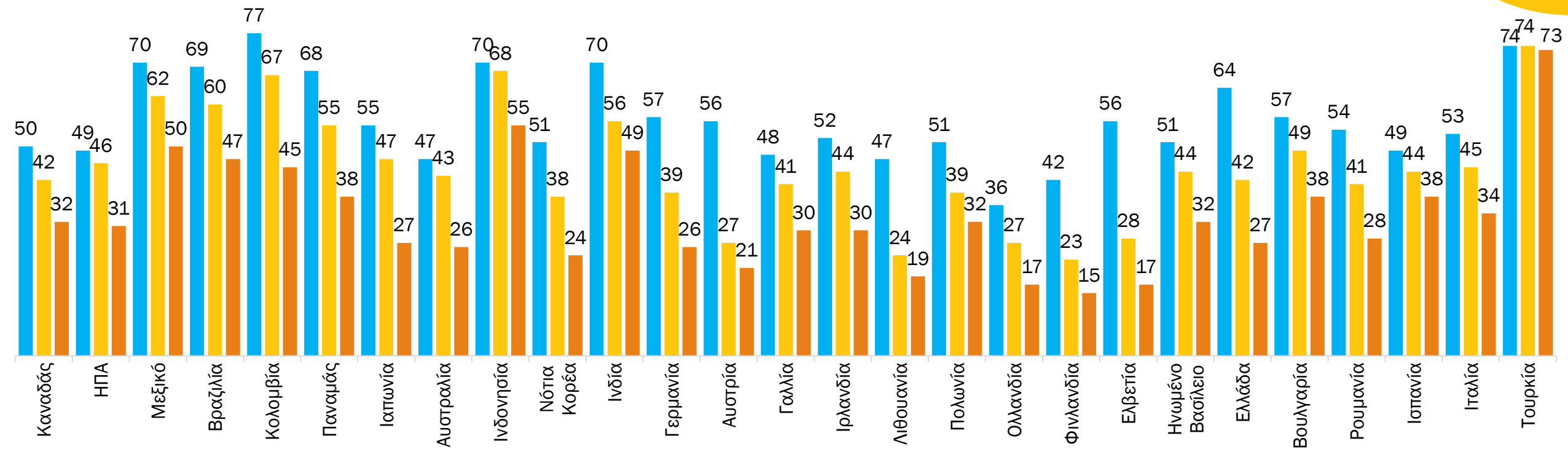
Ερ. «Πόσο σοβαρό πρόβλημα ή όχι θεωρείτε την κλιματική αλλαγή για τον... πλανήτη μας;»

Ερ. «Πόσο σοβαρό πρόβλημα ή όχι θεωρείτε την κλιματική αλλαγή για τη... χώρα μας;»

Ερ. «Πόσο σοβαρό πρόβλημα ή όχι θεωρείτε την κλιματική αλλαγή για την... περιοχή που μένετε;»

% Πολύ Σοβαρό

■ Ο πλανήτης μας ■ Η χώρα μας ■ Η περιοχή που μένετε

Δυνατότητα Αποφυγής Αρνητικών Επιπτώσεων λόγω της Κλιματικής Αλλαγής

Ερ. «Είναι πολύ αργά για να αποφευχθούν μεγάλες αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής, ή όχι;»

% Ναι

Υψηλότερο σε...

Ινδία	41%
Ελβετία	35%
Ιταλία	35%
Αυστρία	34%
Γαλλία	34%
Φινλανδία	28%
Παναμάς	27%
Γερμανία	27%

% Όχι

Υψηλότερο σε...

Ισπανία	88%
Ινδονησία	82%
Τουρκία	76%
Κολομβία	70%
Μεξικό	68%
Βραζιλία	68%
Νότια Κορέα	58%
Ελλάδα	57%

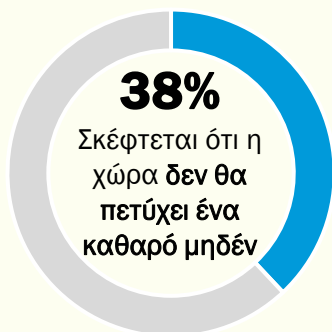

Θα Φτάσουμε στις Καθαρές-Μηδενικές Εκπομπές;

Ερ. «Με βάση την τρέχουσα πρόοδο, σε ποια χρονιά, αν ποτέ, πιστεύετε ότι η χώρα στην οποία ζείτε θα επιτύχει μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών»

Ερ. «Με βάση την τρέχουσα πρόοδο, σε ποια χρονιά, αν ποτέ, πιστεύετε ότι ο πλανήτης θα επιτύχει μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών;»

Χώρα

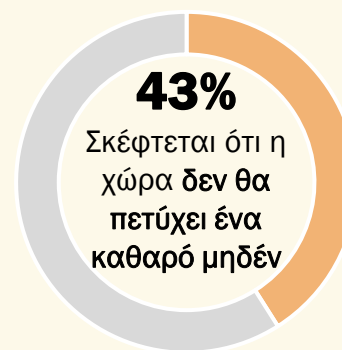
Υψηλότερο σε...

Λιθουανία	62%
Ρουμανία	62%
Κολομβία	58%
Αυστρία	58%
Ιαπωνία	55%
Γαλλία	54%
Ελβετία	54%

Υψηλότερο σε...

Παναμάς	70%
Ισπανία	60%
Πολωνία	58%
Τουρκία	53%
Ινδονησία	51%
Ολλανδία	42%
Φινλανδία	39%

Πλανήτης

Υψηλότερο σε...

Αυστρία	71%
Ελβετία	69%
Κολομβία	67%
Λιθουανία	64%
Ρουμανία	63%
Ιαπωνία	59%
Φινλανδία	56%

Υψηλότερο σε...

Πολωνία	59%
Τουρκία	56%
Ινδονησία	54%
Ισπανία	49%
Ινδία	40%
Ολλανδία	40%
Βραζιλία	35%

- Δεν υπάρχουν παγκόσμια δεδομένα για τον Παναμά
- * Ηνωμένο Βασίλειο n=0

Το Πλάνο για το 2050 είναι Ρεαλιστικό;

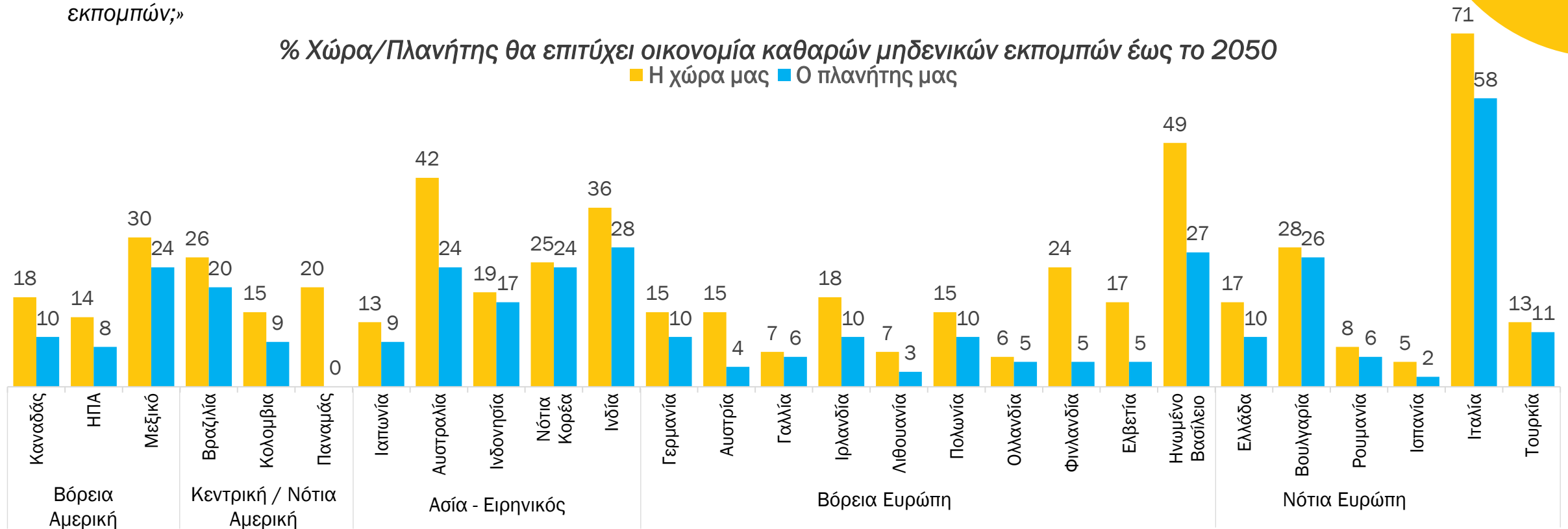
Μικρή αναλογία στις περισσότερες χώρες πιστεύει ότι βρισκόμαστε σε καλό δρόμο για το 2050

Ερ. «Με βάση την τρέχουσα πρόοδο, σε ποια χρονιά, αν ποτέ, πιστεύετε ότι η χώρα στην οποία ζείτε θα επιτύχει μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών;»

Ερ. «Με βάση την τρέχουσα πρόοδο, σε ποια χρονιά, αν ποτέ, πιστεύετε ότι ο πλανήτης θα επιτύχει μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών;»

% Χώρα/Πλανήτης θα επιτύχει οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών έως το 2050

■ Η χώρα μας ■ Ο πλανήτης μας

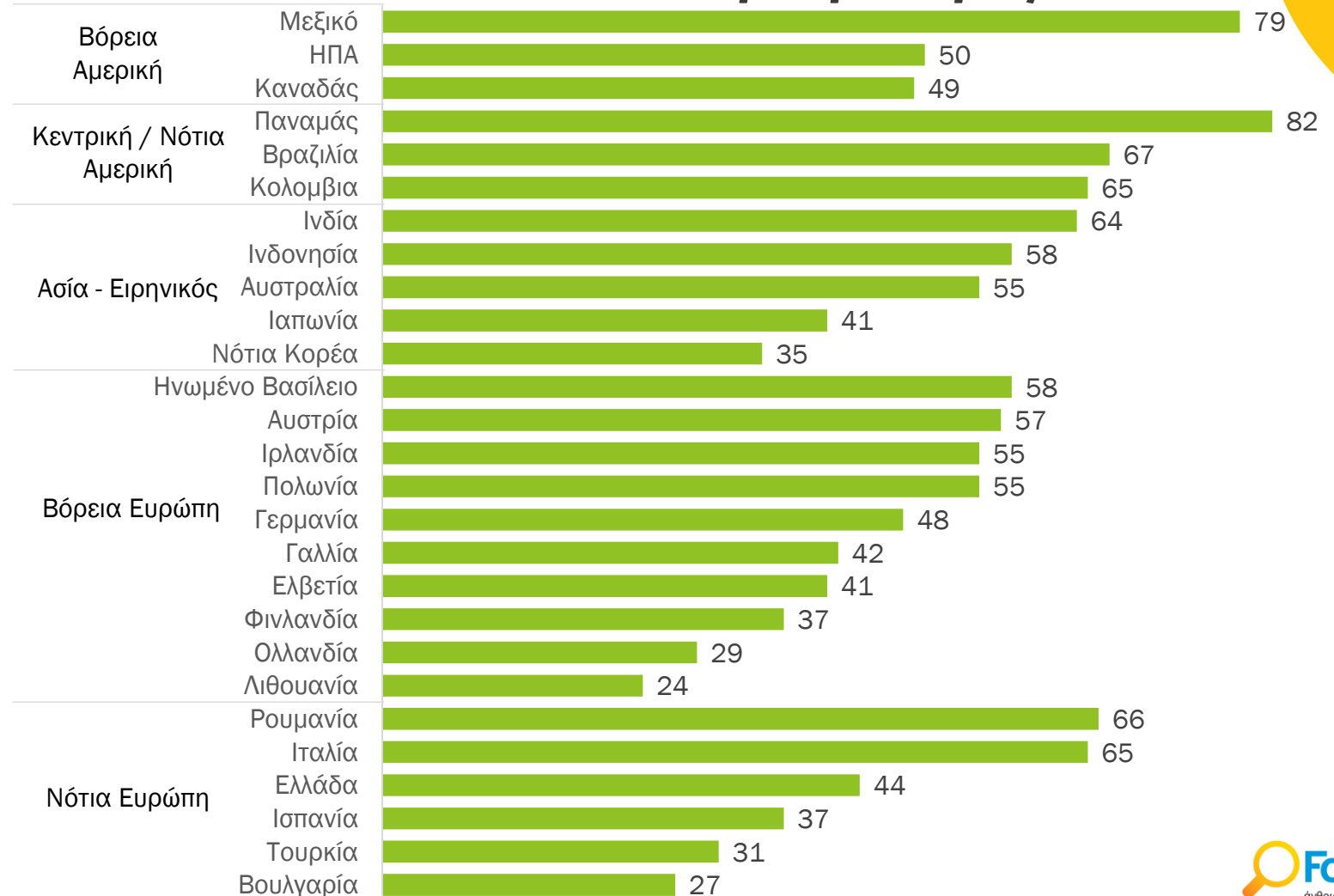

Καθαρή/Ανανεώσιμη ενέργεια

Ερ. «Πόσο ψηλή προτεραιότητα θα πρέπει να είναι η ανάπτυξη καθαρών/ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για τη χώρα σας;»

% προτεραιότητας

#1. Key Learning

- Σε όλες τις χώρες οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται την κλιματική αλλαγή ως ένα σοβαρό πρόβλημα, που όμως...
- Φαντάζει ως ένα θέμα «μακρινό», «του πλανήτη» και όχι τόσο στην χώρα ή την περιοχή τους
- Πάνω από ένας στους δύο πολίτες των 27 χωρών κατά μέσο όρο θεωρούν ότι δεν είναι αργά να σωθεί ο πλανήτης από την κλιματική αλλαγή, ενώ...
- Περίπου ένας στους τέσσερις πιστεύει το αντίθετο!
- Το πλάνο για μηδενικές εκπομπές μοιάζει όχι τόσο ρεαλιστικό, ενώ...
- Κατά μέσο όρο μόνο ένας στους δύο πολίτες του κόσμου θεωρούν ότι το θέμα των ανανεώσιμων πηγών πρέπει να απασχολήσει τις κυβερνήσεις σε υψηλή προτεραιότητα

Ο Αντίκτυπος της Βιωσιμότητας στις Αγοραστικές Αποφάσεις

Επιπτώσεις βιωσιμότητας στις αγορές

Ερ. «Σε ποιο βαθμό το να γνωρίζετε ότι μια εταιρεία κάνει τα ακόλουθα θα επηρεάσει την απόφασή σας να επιλέξετε το προϊόν ή την υπηρεσία αυτής της εταιρείας έναντι μιας άλλης;» (σίγουρα, ίσως, όχι πραγματικά, καθόλου)

Μειώνει/ελαχιστοποιεί τις συσκευασίες/χρησιμοποιεί ανακυκλώσιμες συσκευασίες

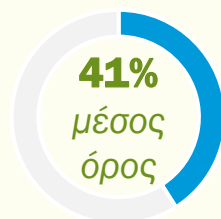
Υψηλότερο σε...

Κολομβία	67%
Ινδονησία	64%
Παναμάς	62%
Τουρκία	61%
Βραζιλία	58%
Μεξικό	57%
Ελβετία	54%

Χαμηλότερο σε...

Ιαπωνία	12%
Νότια Κορέα	14%
Λιθουανία	18%
Ολλανδία	22%

Περιορίζει τη χρήση πλαστικού

Υψηλότερο σε...

Ινδονησία	66%
Παναμάς	63%
Κολομβία	62%
Τουρκία	60%
Μεξικό	60%
Ινδία	58%
Βραζιλία	52%

Χαμηλότερο σε...

Ιαπωνία	13%
Νότια Κορέα	14%
Λιθουανία	20%
Ολλανδία	30%

Μειώνει/εξαλείφει τις εκπομπές CO2

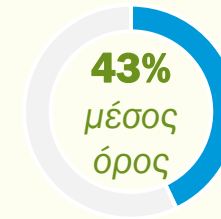
Υψηλότερο σε...

Ινδονησία	72%
Ισπανία	68%
Τουρκία	59%
Κολομβία	58%
Παναμάς	52%
Μεξικό	52%

Χαμηλότερο σε...

Ιαπωνία	14%
Νότια Κορέα	15%
Λιθουανία	18%
Ολλανδία	21%

Μειώνει τη σπατάλη ενέργειας/νερού

Υψηλότερο σε...

Ινδονησία	74%
Παναμάς	68%
Κολομβία	68%
Βραζιλία	64%
Μεξικό	61%
Ινδία	58%
Τουρκία	57%

Χαμηλότερο σε...

Ιαπωνία	15%
Νότια Κορέα	18%
Λιθουανία	23%
Φινλανδία	30%

Επιπτώσεις βιωσιμότητας στις αγορές

Ερ. «Σε ποιο βαθμό το να γνωρίζετε ότι μια εταιρεία κάνει τα ακόλουθα θα επηρεάσει την απόφασή σας να επιλέξετε το προϊόν ή την υπηρεσία αυτής της εταιρείας έναντι μιας άλλης;» (σίγουρα, ίσως, όχι πραγματικά, καθόλου)

Χρησιμοποιεί φυσικά συστατικά/πρώτες ύλες

Υψηλότερο σε...

Ινδονησία	69%
Κολομβία	63%
Ρουμανία	63%
Τουρκία	61%
Μεξικό	60%
Ινδία	59%
Παναμάς	58%

Χαμηλότερο σε...

Νότια Κορέα	10%
Ιαπωνία	13%
Ολλανδία	15%
Λιθουανία	33%

Τα προϊόντα είναι υγιεινά/ασφαλή στη χρήση

Υψηλότερο σε...

Ινδονησία	87%
Ισπανία	85%
Βραζιλία	71%
Κολομβία	71%
Ινδία	70%
Ελλάδα	68%
Ρουμανία	68%
Παναμάς	68%

Χαμηλότερο σε...

Ιαπωνία	25%
Νότια Κορέα	39%
Λιθουανία	43%
Ολλανδία	45%

Τα προϊόντα είναι καθαρά/χωρίς χημικά/τοξίνες

Υψηλότερο σε...

Ινδονησία	88%
Ισπανία	77%
Κολομβία	69%
Ρουμανία	68%
Ελλάδα	67%

Χαμηλότερο σε...

Ιαπωνία	20%
Ολλανδία	39%
Νότια Κορέα	44%
Λιθουανία	46%

Παράγει βιοδιασπώμενα προϊόντα

Υψηλότερο σε...

Ινδονησία	78%
Κολομβία	63%
Μεξικό	62%
Τουρκία	59%
Ινδία	56%
Βραζιλία	56%
Παναμάς	51%

Χαμηλότερο σε...

Ιαπωνία	12%
Ολλανδία	20%
Νότια Κορέα	20%
Λιθουανία	23%

#2. Key Learning

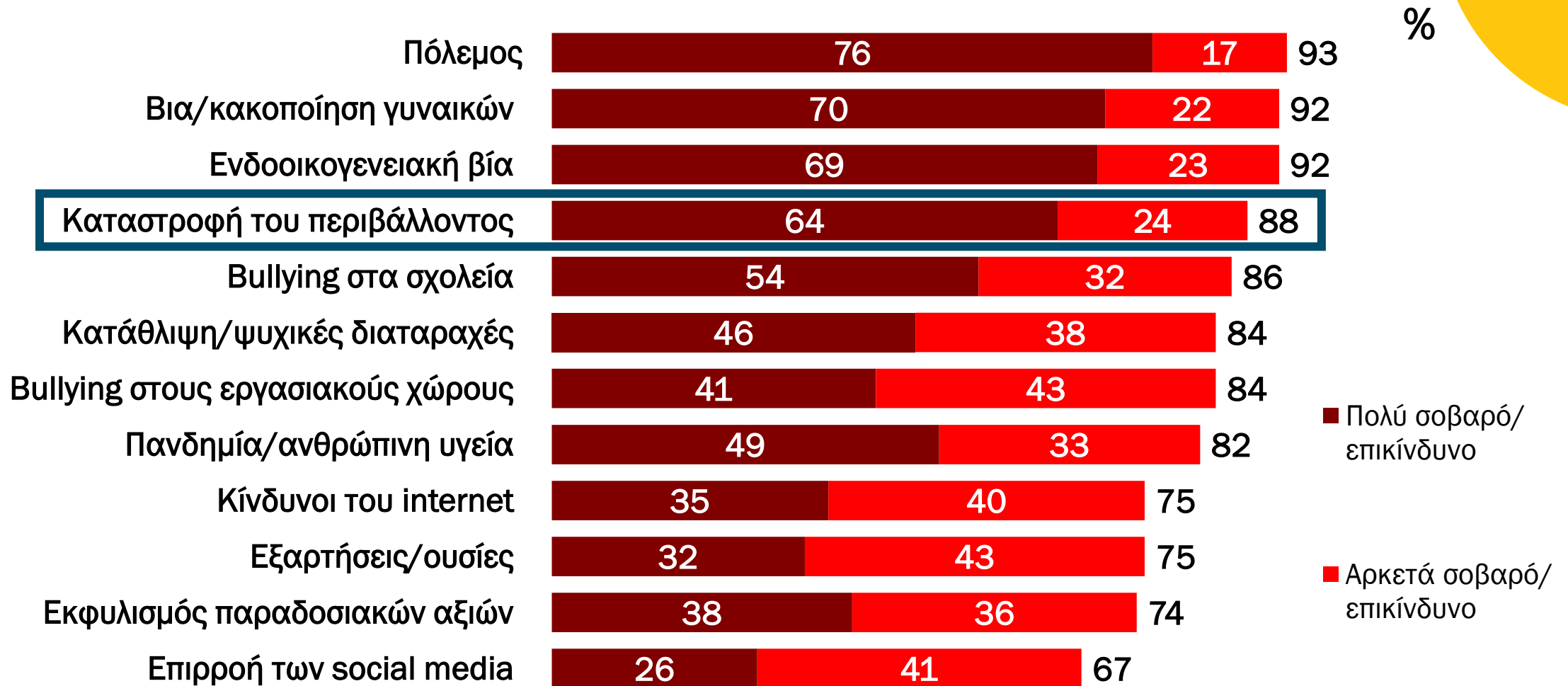
- Οι ενέργειες που κάνει μια εταιρία για την προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν μια σειρά από διαφορετικές επιλογές
- Οι καταναλωτές, παρ' ότι αναγνωρίζουν το πρόβλημα, εν τούτοις φαίνονται σχετικά διστακτικοί στο να αλλάξουν τις επιλογές μάρκας / τις αγοραστικές τους συνήθειες...
- Περισσότερο «συγκινούνται» από μάρκες που χρησιμοποιούν υγιεινά / ασφαλή προϊόντα, ή παράγονται μέσα από φυσικές πρώτες ύλες χωρίς χημικά / τοξίνες

Επικέντρωση στην Ελλάδα

Παρά τον πόλεμο και την ακρίβεια, η καταστροφή του περιβάλλοντος έρχεται στην τέταρτη θέση ως σοβαρό/επικίνδυνο θέμα που απασχολεί τους Έλληνες

Συγκρίνοντας τους άντρες με τις γυναίκες, φαίνεται ότι οι γυναίκες νιώθουν όλα τα φαινόμενα πολύ πιο σοβαρά / επικίνδυνα

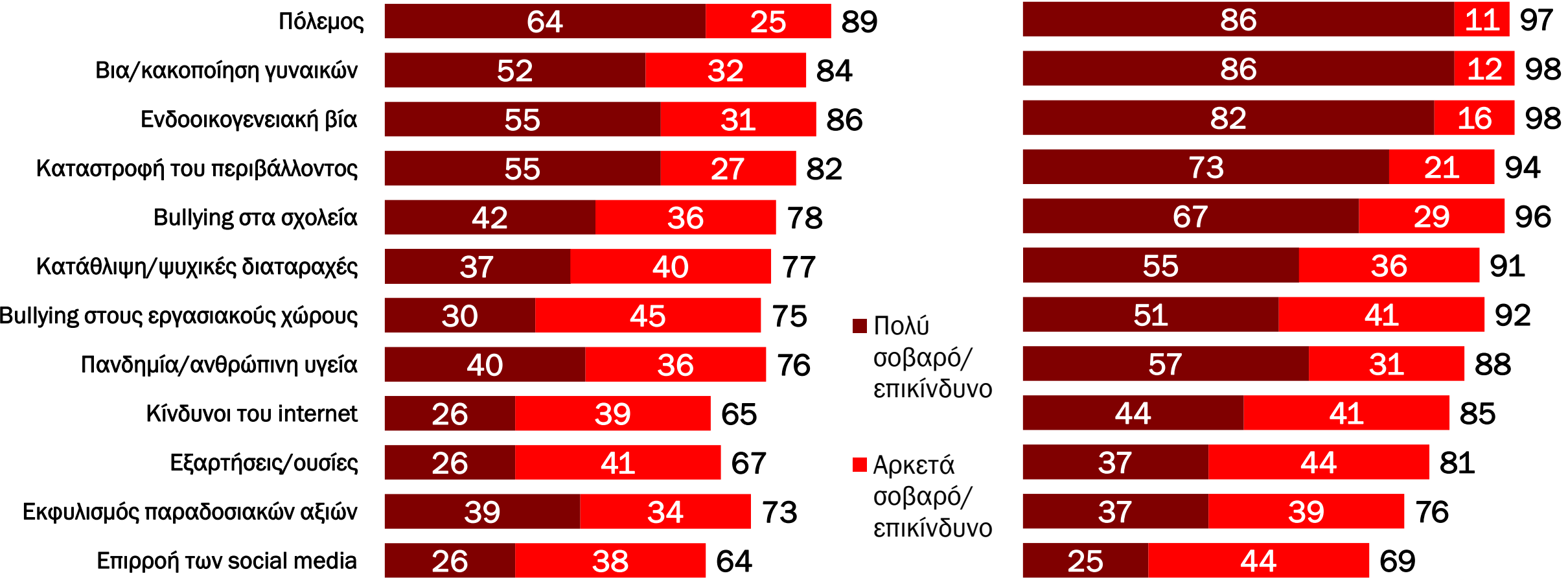
%

Άντρες

%

Γυναίκες

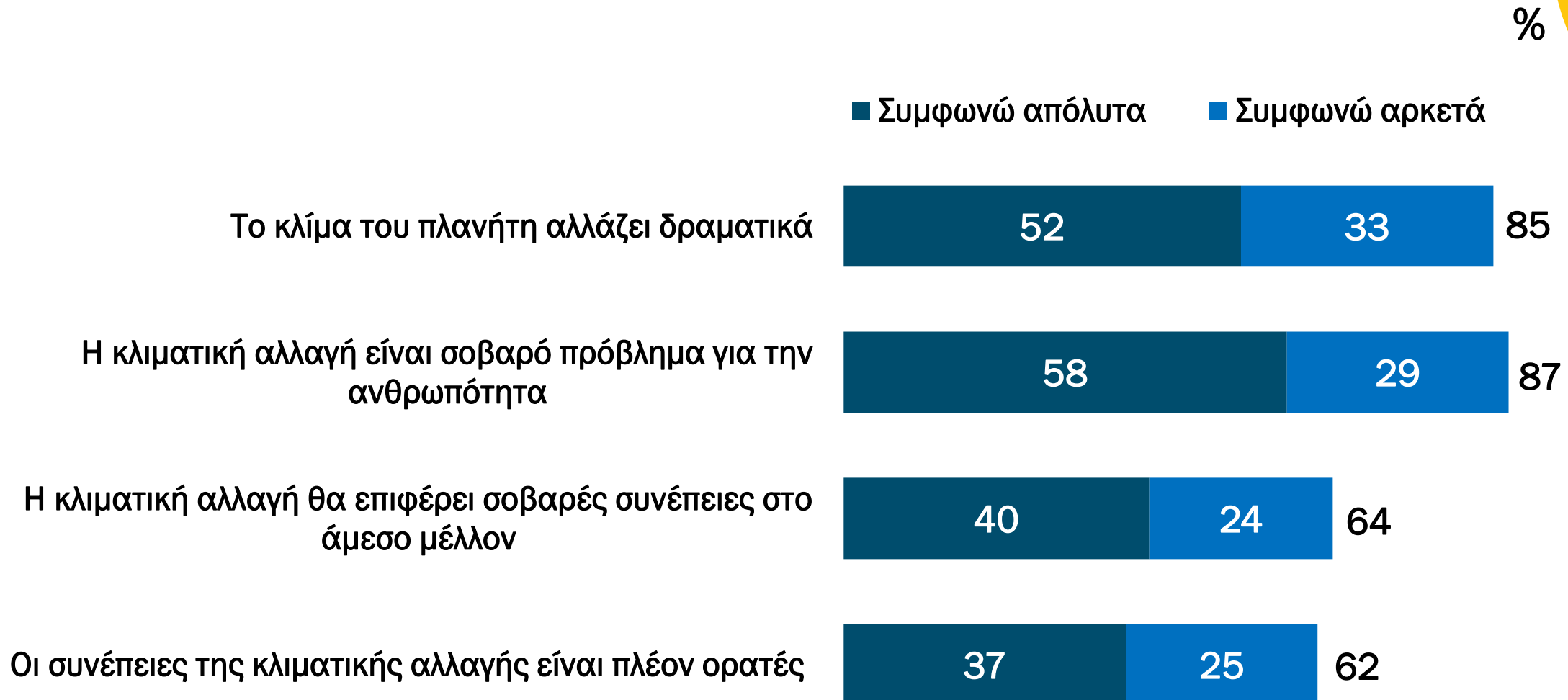
%

■ Πολύ
σοβαρό/
επικίνδυνο

■ Αρκετά
σοβαρό/
επικίνδυνο

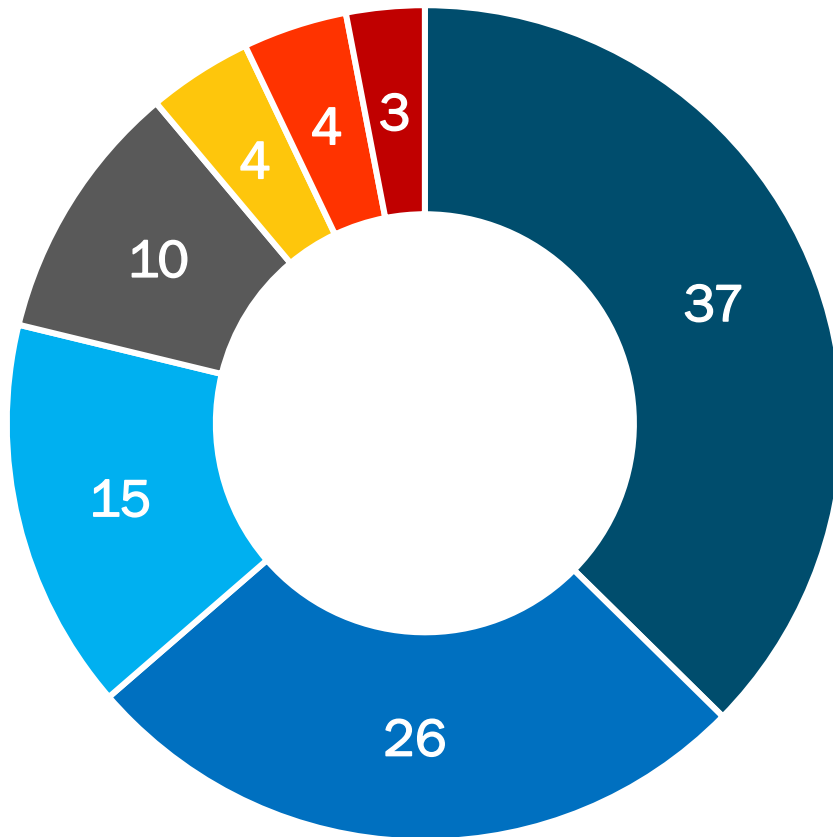
Παράλληλα, το ελληνικό κοινό αναγνωρίζει τόσο την διάσταση της κλιματικής αλλαγής, όσο και την αμεσότητα των επιπτώσεών της

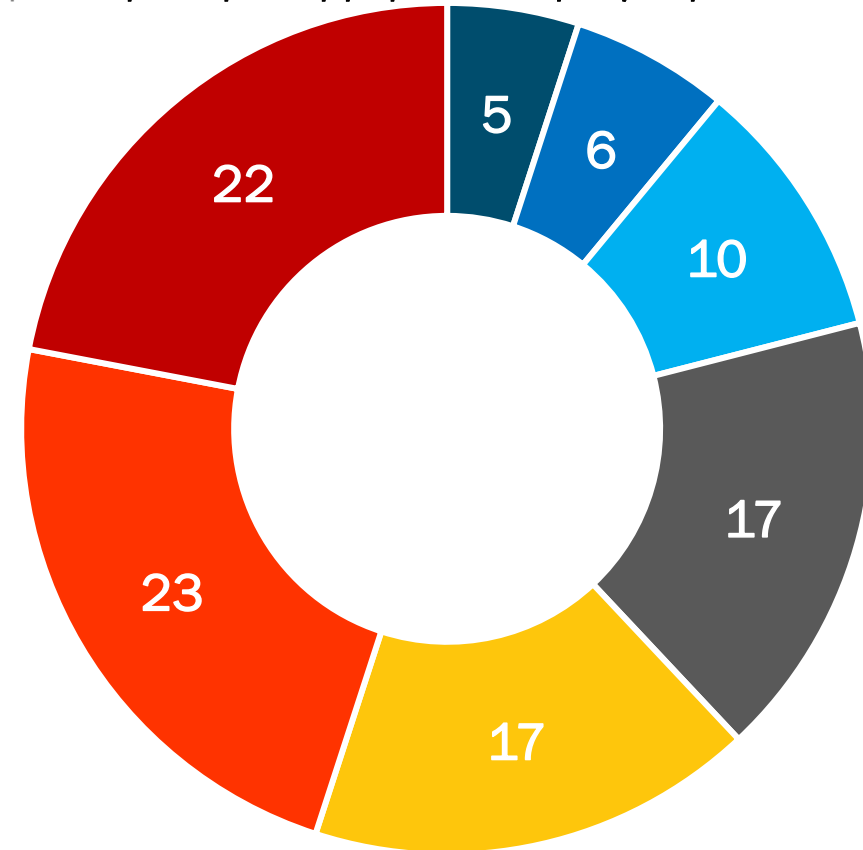
Η κοινή γνώμη αναγνωρίζει πως η κλιματική αλλαγή προέρχεται κυρίως από την δραστηριότητα των ανθρώπων, παρά από την ίδια την φύση

Ερ. «Οι ανθρώπινες δραστηριότητες είναι η κύρια αιτία της κλιματικής αλλαγής»

Ερ. «Η κλιματική αλλαγή οφείλεται κυρίως σε φυσικά αίτια»

%

■ Συμφωνώ πολύ ■ Συμφωνώ αρκετά ■ Μάλλον συμφωνώ ■ Ούτε-ούτε ■ Μάλλον διαφωνώ ■ Διαφωνώ αρκετά ■ Διαφωνώ πολύ

Μια μικρή «παρένθεση» : η ελληνική νοοτροπία

Διαχρονικά, τοπικές & διεθνείς μελέτες δείχνουν πως οι Έλληνες έχουν τρία διαδεδομένα χαρακτηριστικά:

✓ Τοποθετούν τα κέντρα λήψης αποφάσεων πάρα πολύ ψηλά και μακριά από τους ίδιους

✓ Ετοιμάζονται την τελευταία στιγμή

✓ «Τρέχουν» όταν ο κίνδυνος φτάσει στην πόρτα τους / αφορά τους ίδιους

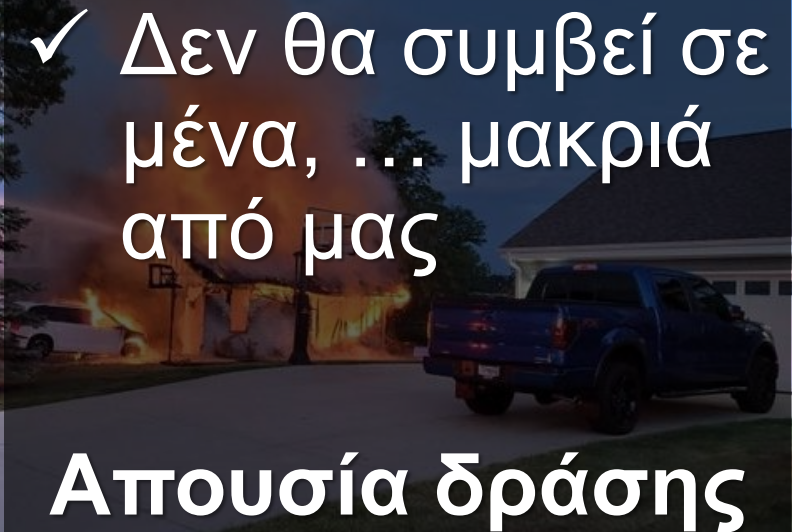
Αυτά τα δεδομένα στοιχεία εθνικής κουλτούρας οδηγούν σε συγκεκριμένες θέσεις & συμπεριφορές

✓ Δεν είναι δική μου δουλειά, δεν είμαι εγώ υπεύθυνος =
Κριτική & αδράνεια

✓ Δεν ασχολούμαι, έχουμε καιρό =
Έλλειψη πλάνου & προετοιμασίας

✓ Δεν θα συμβεί σε μένα, ... μακριά από μας
Απουσία δράσης

Και ενώ οι Έλληνες αντιλαμβάνονται ακόμα και την επίπτωση των ακραίων καιρικών φαινομένων στην ψυχική/σωματική υγεία/ευεξία

%

...με τις γυναίκες να δείχνουν και πάλι πιο ευαισθητοποιημένες σε σύγκριση με τους άντρες...

%

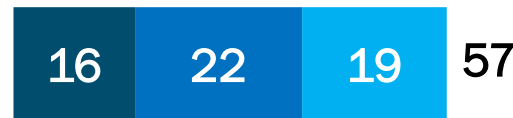

■ Συμφωνώ απόλυτα   ■ Συμφωνώ αρκετά   ■ Μάλλον συμφωνώ

Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει σημαντικά την ψυχική υγεία και ευημερία των ανθρώπων

Όταν υπάρχουν ακραία καιρικά φαινόμενα αισθάνομαι ψυχολογική δυσφορία

Νιώθω ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής προσθέτουν περαιτέρω άγχος στην καθημερινή μας ζωή

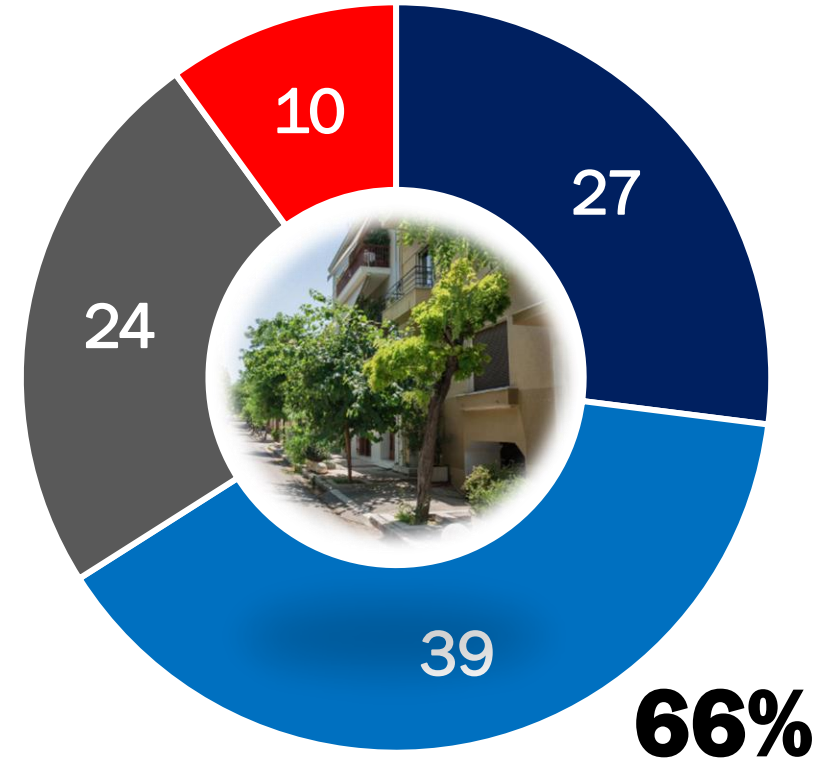
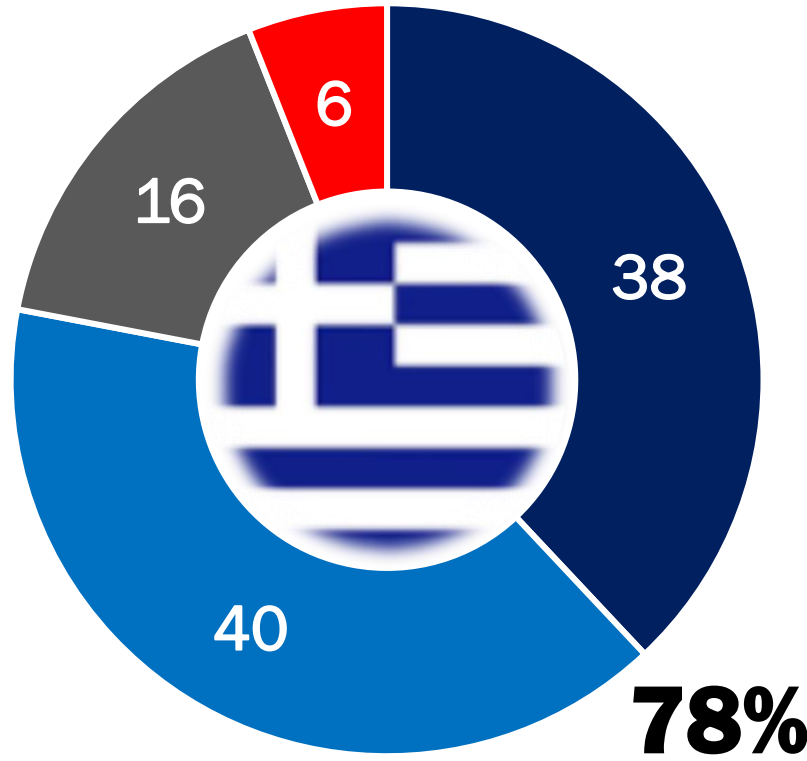
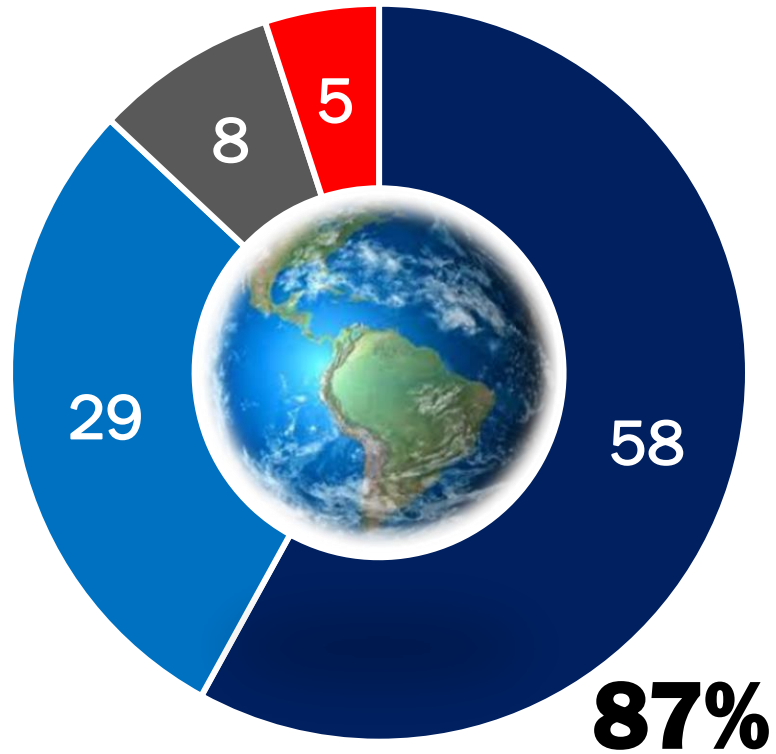
Η κλιματική αλλαγή έχει μεγάλες επιπτώσεις στην σωματική μου ευεξία

... η αντιλαμβανόμενη σοβαρότητα μειώνεται όταν το ερώτημα αφορά στην χώρα μας, και ακόμα περισσότερο όταν αφορά στην περιοχή που κατοικούν οι ίδιοι!

Ερ. «Πόσο σοβαρό ή όχι πρόβλημα θεωρείτε την κλιματική αλλαγή για...;»

%

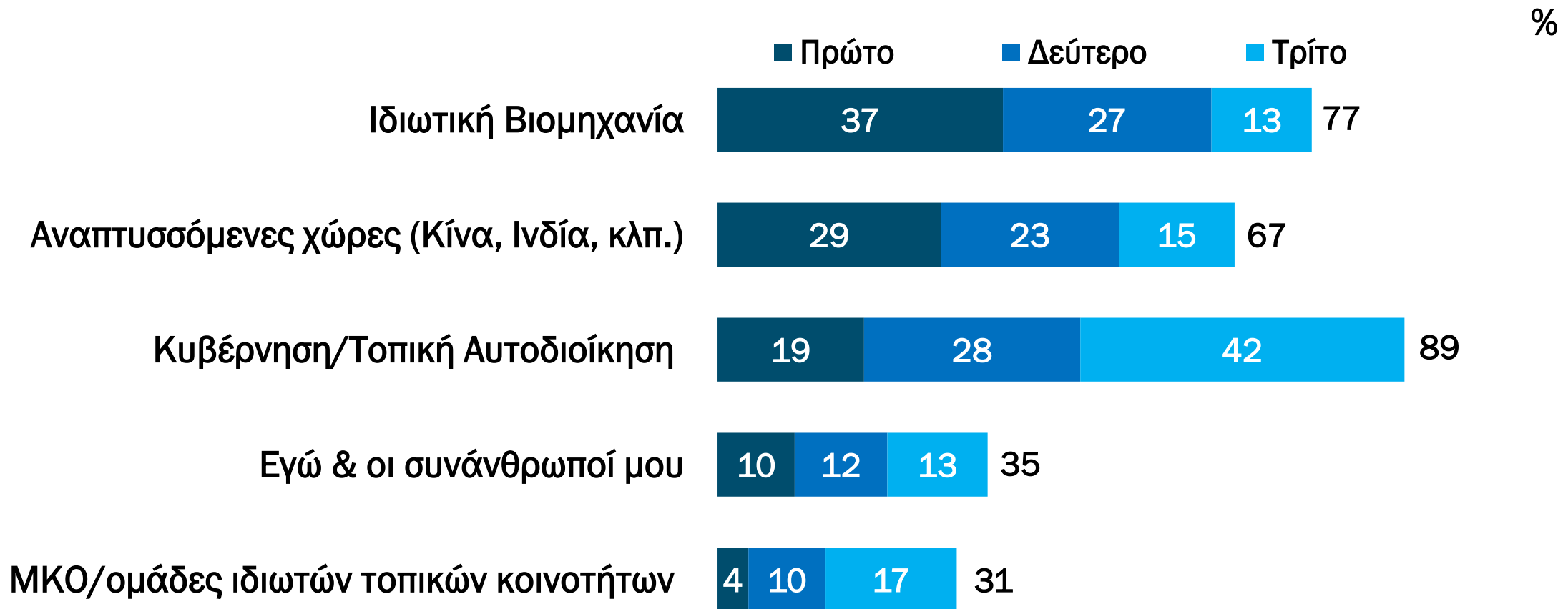
■ Πολύ

■ Αρκετά

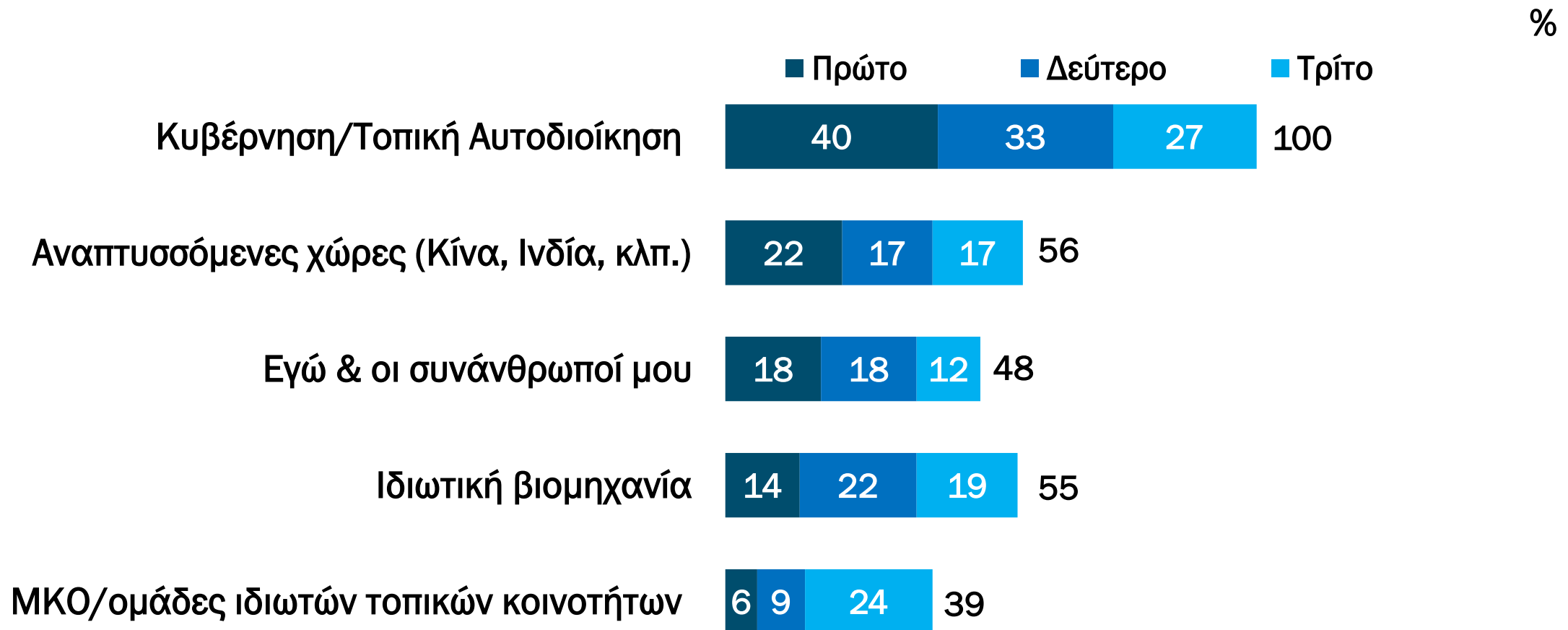
■ Μέτρια

■ Όχι τόσο/καθόλου

Η ιδιωτική βιομηχανία, οι αναπτυσσόμενες χώρες, αλλά και η Κυβέρνηση θεωρούνται οι κύριοι υπεύθυνοι για την πρόκληση της κλιματικής αλλαγής

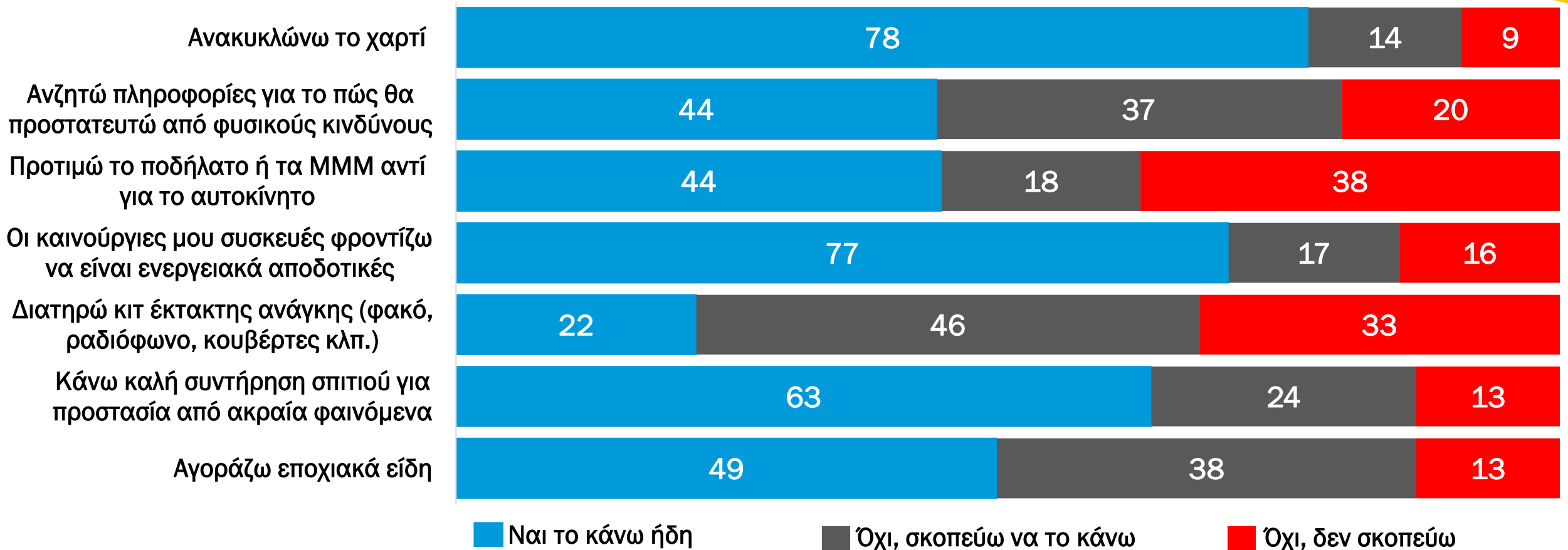

Με αποτέλεσμα το κοινό να θεωρεί την Κυβέρνηση / Τοπική Αυτοδιοίκηση ως κύριο υπεύθυνο αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και προστασίας της ανθρωπότητας και του πλανήτη

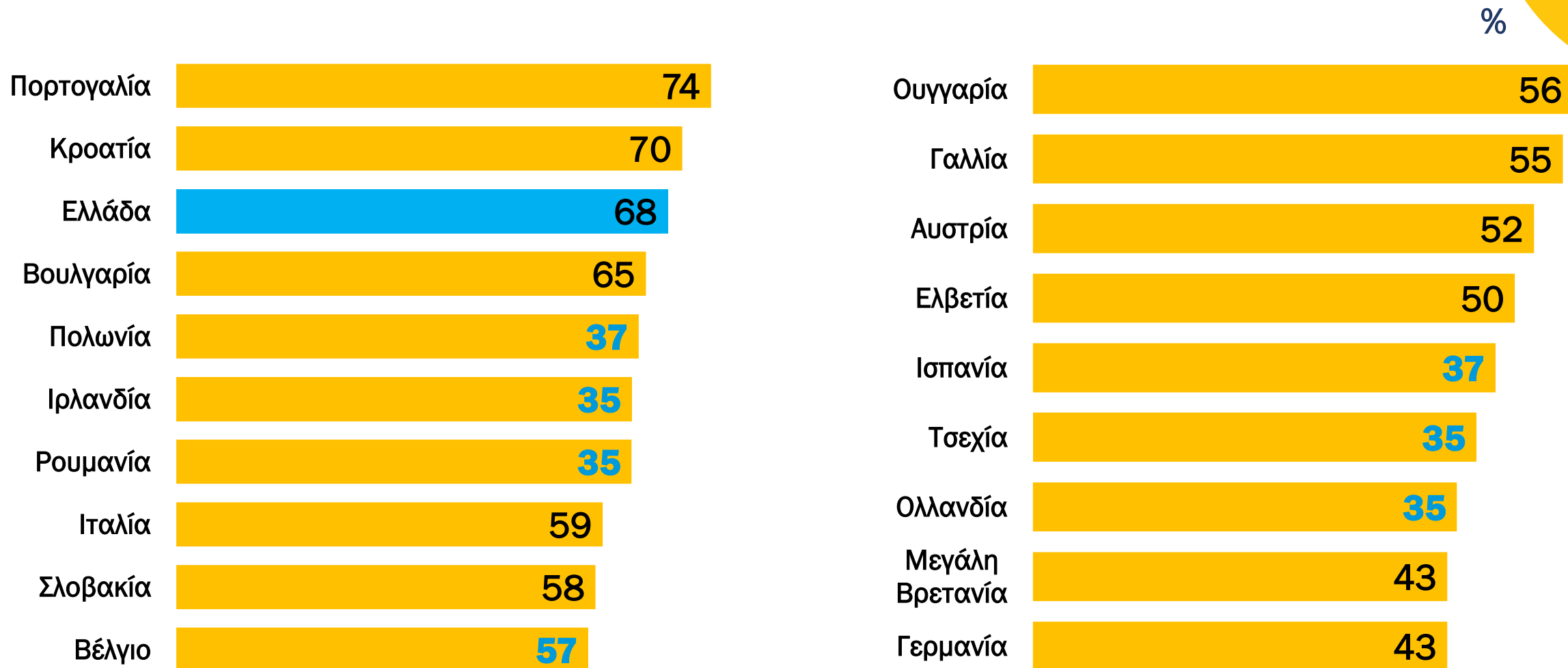

Παρ' όλα αυτά δείχνουν να έχουν ήδη υιοθετήσει κάποιες συμπεριφορές πιο φιλικές προς το περιβάλλον, αλλά ...

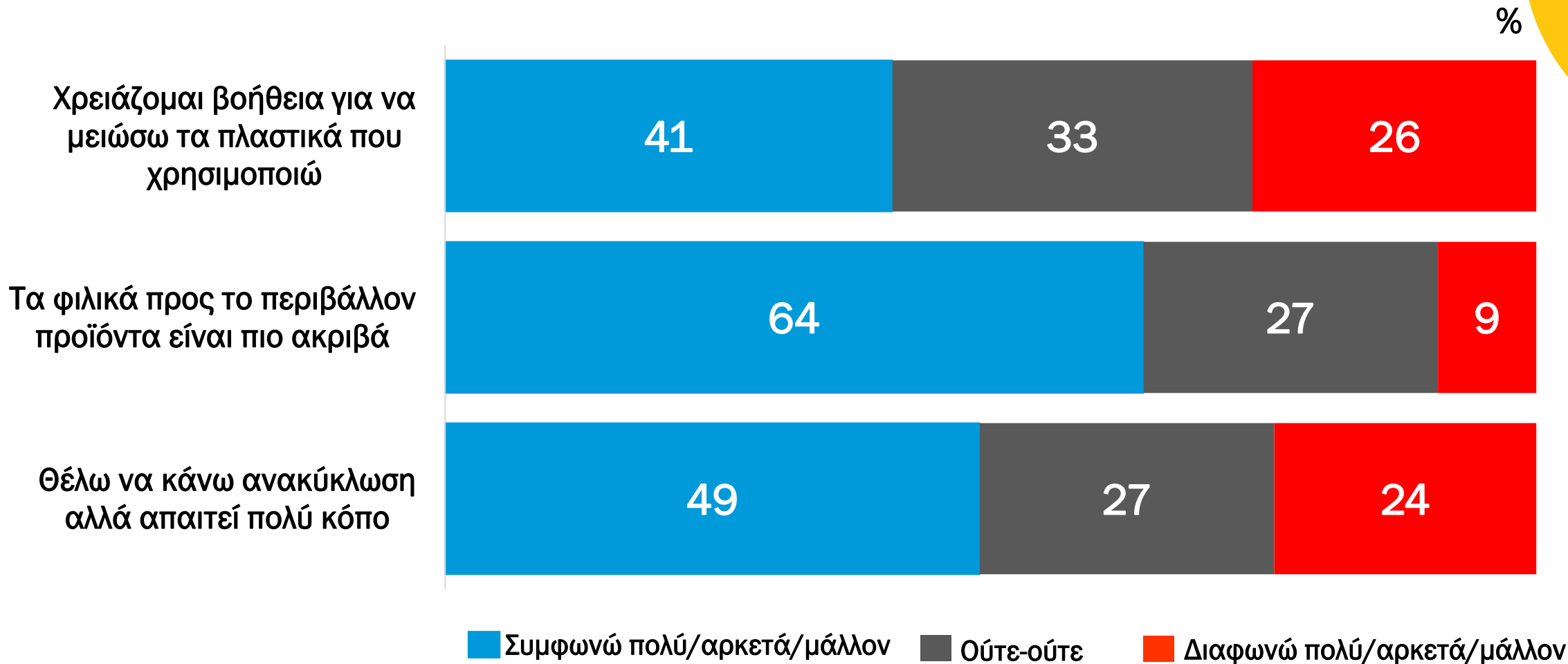
%

...η Ελλάδα έρχεται στην 3η θέση σε καθημερινή χρήση αυτοκινήτου με 68%, ενώ ο μέσος όρος πανευρωπαϊκά είναι 53%

...όμως, οι καταναλωτές χρειάζονται και πρακτική βοήθεια!

#3. Key Learning

- Οι Έλληνες, τόσο λόγω κουλτούρας όσο και νοοτροπίας, αναγνωρίζουν το «δράμα» της κλιματικής αλλαγής, για το οποίο θεωρούν...
- Υπαίτιους και υπεύθυνους κυρίως το Κράτος και την Ιδιωτική Βιομηχανία
- Παρ' όλα αυτά, ένας στους δύο αναγνωρίζουν και την δική τους συμβολή μέσα από τις καθημερινές επιλογές τους, αλλά και σε αυτό...
- Χρειάζονται κίνητρα και πρακτική βοήθεια

Οι Άνθρωποι & Το Περιβάλλον Έρευνα σε 27 χώρες

Thank you!